

**MAKTABGACHA TA`LIM TASHKILOTLARIDA YOZGI
SOG`LOMLASHTIRISH DAVRINING BOLALAR SALOMATLIGIGA
IJOBIY TA`SIRLARI**

Muxammadiyeva Salomat Erkinovna

Surxondaryo viloyati Denov tumani

14-DMTT tarbiyachisi

ANNOTATSIYA

Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida tashkil etiladigan yozgi sog`lomashtirish davrining bolalar salomatligiga ijobiy ta`sir ko`rsatishi va salomatligini mustahkamlashda tarbiyachilar tomonidan yaratiladigan qulay shart-sharoitlar hamda maqsad va vazifalar haqida atroflicha so`z yuritilgan.

**Kalit so`zlar:** maktabgacha ta`lim, yoz, sog`lomashtirish, rivojlanish, profilaktika, mustahkamlash, ekologiya, ekskursiya, tabiat, chiniqtirish.

Bugungi kunda ekologik vaziyatning yomonlashuvi yoshlarning, xususan, maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning sog`lig'i, jismoniy, aqliy va ruhiy rivojlanishiga salbiy ta'sir ko`rsatadi. Natijada sog`liqni saqlash, umumiy rivojlanish va profilaktik vazifalarni hal qilishda sog`liqni himoyalash texnologiyalari, ularni optimal va oqilona tashkil etilishidan faol foydalanish kerak bo`ladi. Maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyalanuvchilarning yozgi ta'lini namunali o`tkazish, ularning jismoniy va aqliy salohiyatlarini oshirish, vaqtlarini maroqli o`tkazish, sog`lomashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish, ta'lim-tarbiya jarayonini uzluksiz olib borish, shuningdek yozgi sog`lomashtirish tadbirlarini tashkil etish vazifalari belgilab olindi. Yozgi sog`lomashtirish mashg`ulotlari har yili 1-iyundan 31- avgustgacha davom etib, maxsus moslashtirilgan reja asosida faoliyat olib boriladi. Bunda bolalar ko`p vaqtini toza havoda o`tkazadigan tarzda yaratiladi. Sayr vaqtida bolalarning rivojlanishi uchun turli tadbirlar tashkil etiladi. Chunki, yoz -

bolalarning salomatligini mustahkamlash va jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun eng yaxshi davr hisoblanadi. Yozgi sog'lomlashtirish mashg'ulotlarida bolalarning sog'ligi, bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazish masalalari rejaga kiritiladi. Reja asosida tashkil etilgan chiniqtirish, sog'lomlashtirish, ko'ngilochar tadbirlar bolalarni jismoniy va psixik rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Aynan, yoz faslida bolalarning ochiq havoda ko'proq sayr qilishlari, tanasini chiniqtirish, harakatda bo'lish va salomatligini mustahkamlash uchun maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qulay va zaruriy shart-sharoitlar yaratiladi. Shuningdek, yozda maktabgacha yoshdagi bolalar bilan o'tkaziladigan barcha tadbirlarni yengillashtirish, qiziqarli va yorqin o'tishini ta'minlash, charchoqyozdi mashqlar, turli ko'ngilochar tadbirlarni muntazam uyushtirish, kichik sayrlarni tashkillashtirish, ijodiy va amaliy ishlarni bajartirish, suv muolajalarini o'rinli qo'llash va alohida belgilangan kun tartibiga qat'iy amal qilish tavsiya etiladi.

Yozgi davrda o'quv yili davomida olib borilgan rivojlantirish markazlari va umumiy guruhlardagi ta'limiy-tarbiyaviy faoliyat davom ettiriladi, ya'ni davrga mos berilgan oy va hafta mavzulari asosida har kuni ta'limiy faoliyat tashkil etiladi. Maktabgacha ta'lim Vazirligi tomonidan ishlab chiqilgan “Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish ishlarini tashkil etish bo'yicha metodik tavsiya”larda yozgi sog'lomlashtirish davri haqida quyidagilar belgilangan:

Yozgi sog'lomlashtirish davrining maqsadlari:

1. Salomatlikni muhofaza qilish va mustahkamlash;
2. Bolalarning shikastlanishi va kasallanishini oldini olish;
3. Yozgi davrda maktabgacha yoshdagi bolalarning harakatlanish faolligini, xissiy va kognitiv rivojlanishini ta'minlash;
4. Bolalarning bilim, ko'nikma va malakalarini mustahkamlashga yo'naltirilgan ta'limiy-tarbiyaviy jarayonning samarali shakl va usullaridan foydalanish uchun zaruriy shart-sharoitlarni yaratish.

Yozgi sog‘lomlashtirish davrining vazifalari:

- ❖ bolalarning salomatligini mustahkamlash;
- ❖ tabiiy omillardan keng foydalanish hisobiga bolalarni sog‘lomlashtirish va jismoniy rivojlantirishga qaratilgan tadbirlar tizimini amalga oshirish: havо, quyosh, suv;
- ❖ o‘quv yili davomida olingan BKMni mustahkamlashga qaratilgan ta‘limiy-tarbiyaviy jarayonni tashkil etish;
- ❖ ota-onalar o‘rtasida tarbiya va sog‘lomlashtirish masalalari bo‘yicha pedagogik va sanitariya-targ‘ibot ishlarini amalga oshirish, yozgi davrda ularni bolalar bilan birgalikdagi tadbirlarga jalb qilish.

Xulosamiz o‘rnida shuni ta‘kidlab o‘tmoqchimizki, yozgi sog‘lomlashtirish davrida kattalarning asosiy vazifasi o‘zib borayotgan organizmning dam olish, ijodiy faoliyat va harakatga bo‘lgan ehtiyojini to‘liq qondirishdir ba jarayonda ota-onalar va tarbiyachilar o‘zaro hamkorlikda bolalar uchun qulay sharoit yaratib berishlariz lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim vazirligi va O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2018 yil 30 apreldagi 20/1 sonli “Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida bolalarning hayoti va sog‘lig‘ini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida” gi qo‘shma qarori.
2. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim Vazirligining “ Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida yozgi sog‘lomlashtirish ishlarini tashkil etish bo‘yicha metodik ko‘rsatma” Toshkent-2021
3. B.Asrorova “Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumini tashkil etishning ahamiyati” Oq daryo nashriyoti-2021